

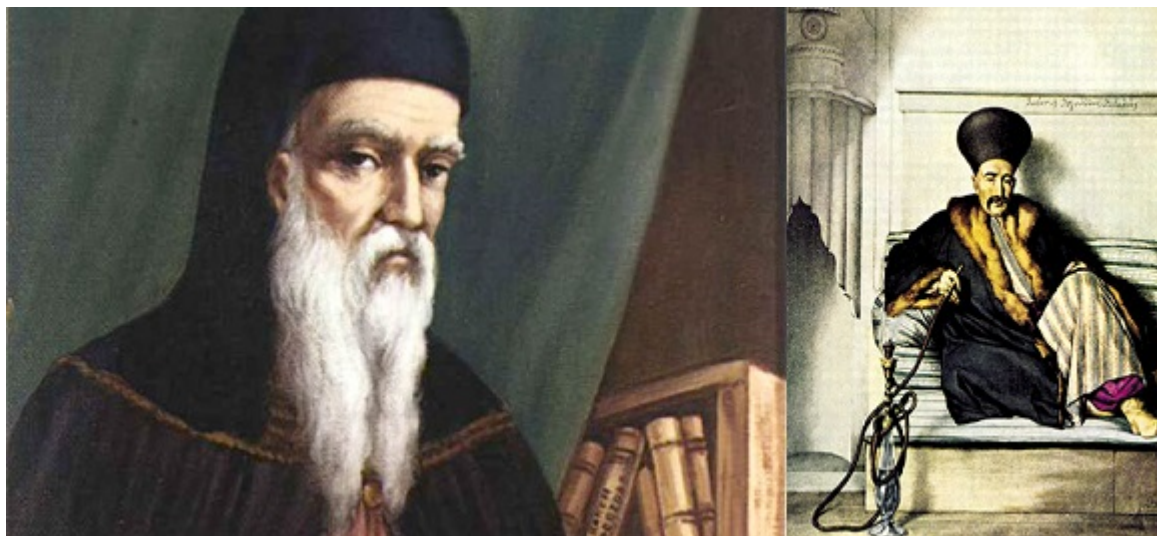
Μαρτυρίες για τις ευεργεσίες του Μανωλάκη Καστοριανού

/ [Πεμπτούσια· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/1IdGIta>]

Ας ακολουθήσωμεν την περιγραφὴν Αναστασίου του Γορδίου εἰς τὸν βίον τοῦ γέροντός του οσίου Ευγενίου τοῦ Αἰτωλοῦ, τοῦ μεγάλου τοῦ Γένους διδασκάλου († 1682): Συνεχῶς ἐπιστέλλειν οὐκ ὠκνεῖ πρὸς οὓς ἡ δύναμις υπηγόρευε, γραμμάτων παιδευτήρια συνιστάν, ἐλεημοσύνης οὐδέ μιᾶς ἐλάττονα, ἀλλὰ καὶ πασῶν τῶν ἄλλων πρωτεύουσαν, τὴν διὰ λόγου καὶ ἐς λόγους γενομένην διὰ πολλῶν εἶναι πείθων αὐτούς. Ταύτη τοι καὶ τῆς ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει συστάσης παρὰ τοῦ ἐν μακαρία τῇ λήξει γενομένου κυρίου Μανουήλου τοῦ ἀπὸ Καστορίας Σχολῆς, εἰ καὶ πολλοὶ τινες ἦσαν οἱ συνεργοὶ καὶ ἄλλοι, καὶ πάντων μάλλον ὁ μακαριώτατος πατριάρχης Ἱεροσολύμων Νεκτάριος, οὐ καὶ πρόσθεν ἐμνήσθημεν, ἀλλ' οὐ μικρὸν καὶ οὗτος συνεβάλλετο μέρος, συνεχῶς αὐτῷ ἐπιστέλλων, καὶ ἐγκωμίους γεραίρων τοῦ ἐγχειρήματος, καὶ ἐτέρας ἐτι συστήσαι προτρέπων αὐτόν· καὶ ὃ καὶ συνέστησεν ἐτέρας τῇ τούτου προτροπῇ δύο, μίαν μὲν ἐν Ἄρτης Ἀκαρνανίας, ἐτέραν δὲ ἐν τῷ Ανατωλικῷ τῆς Αἰτωλίας.

Γέγραφε γαρ πρώτον αυτώ περι της κατά το Ανατωλικόν, και υπέσχετο δούναι τα προς την του καθηγητού διατροφήν και των φοιτητών· αλλ' ο Ναυπακτού και Άρτης Βαρθολομαίος εκείσε τότε παρών, διεκώλυσεν αυτόν, ανάξιον ηγησάμενος το Ανατωλικόν χωρίον αποδειχθήναι τοιαύτης σχολής, την του τόπου στενότητα προβαλλόμενος, και επί την Άρταν μεταθέσθαι ταύτην πείθων αυτόν, ως πόλιν ούσαν μεγάλην, και η φησι περί της Τροίας Όμηρος ευρυάγυιαν· ποιεί τούτο ο τρισμακάριος εκείνος ανήρ μάλα προθύμως, και εγχειρίζει φέρων τω διαλειφθέντι Βαρθολομαίω τω Άρτης αργυρούς τρισχιλίους. Και τοιαύτην έσχε την αρχήν η κατά την Άρταν σχολή προκαταρκτικόν αίτιον έχουσα τον Ευγένιον, εί και αμελεία των επιτροπευόντων αυτής μικρού δειν εις το μη ον ελθείν εκινδύνευε· νυν δε προ ολίγων ετών σπουδή και επιμελεία φιλοθέων τινών και φιλομούσων ανδρών, ήρξατο κατά τι ευδοκιμείν, και επί το κρείττον προκόπτειν».[17]

Ο ίδιος ο Ευγένιος Γιαννούλης ο Αίτωλός αποστέλει το 1664 επιστολήν προς τον μητροπολίτην Λαρίσης Διονυσιον Σερογλάνην, τον είτα Οικουμενικόν Πατριάρχη (α' πατριαρχία 1671-1673) και τον παρακαλεί «να συνδράμη και να συντύχη του άρχοντος κυρίου Μανωλάκη» διά το σχολείον της Άρτης. Τον αποκαλεί δε «χριστιανικώτατον άρχοντα». Αποστέλλει δε τρεις -σωζόμενας- επιστολάς προς τον Μανωλάκην εκλιπαρών διά βοήθειαν προς ενίσχυσιν των σχολών Ανατολικού και Άρτης. Συγκινητικάί είναι αί προσφωνήσεις: «Τιμιώτατε και εν χριστιανοίς ανδράσιν ευγενέστατε και τιμής απάσης και λόγου άξιε κύριε Εμμανουήλ και κτίτορ της εν Κωνσταντίνου πόλεως νέας Σχολής, ευοδού και πρόκοπτε κατά πάντα επί τοις κατά Θεόν πράγμασι μεθ' όσων εκ ψυχής φιλείς.

Ο πολός εκείνος και θαυμάσιος εις την σοφίαν Σολομών, ο θείας και παρέδρου σοφίας και χάριτος αξιωθείς εκ Θεού, ευγενέστατε κύριε Εμμανουήλ, παραινεί πανσόφως και συμβουλεύει εμφρόνως πάντα άνθρωπον ερχόμενον εις τον κόσμον τον τρόπον της ελεημοσύνης λέγων «βλέπε, άνθρωπε, τίνι παρέχεις»·και τούτο,

διά να μην γίνεται και παραπίπτει το πράγμα της ελεημοσύνης ανωφελώς και εις πρόσωπα μην έχοντα χρείαν ελέους. Εγώ είπα πολλάκις και έγραψα προς την τιμίαν και θεοφιλή της ψυχής πρότερον, και τώρα πάλιν λέγω το αυτό και λέγειν ου παύομαι, ότι εις τοιαύτην μεγάλην και ξηραντικήν πείναν και δίψαν του λόγου της Γραφής εψηφίσθη εκ της άνωθεν Προνοίας η αγάπη σου να υπηρετήση και με λόγον και με έργον εις τούτον τον κάκιστον και πολλών κακών αίτιον λιμόν.

Πόσους άρα πεπλουτισμένους και ευγενείς και πολλών χρημάτων κυρίους ήφερεν εις την ζωήν η μεγαλόπολις αύτη του, εν αγίοις Κωνσταντίνου και προ της εκπτώσεως και μετά την εκπτωσιν; Αλλ' ουδείς εφρόντισε τοιούτου έργου καλλίστου ως αυτή νυν ουδέ ο Θεός ο σοφός, ο τα πάντα ειδώς, ωκονόμησεν η εμπιστεύθη εις άλλην ψυχήν τούτο αλλά εις την εδικήν της μόνον. Εκείνος γουν οπού τρέφει και ενδένει πτωχούς και ξένους και γυμνούς και τους βοηθάει εις τας σωματικές αυτών χρείας έχει πολύν μισθόν εκ Θεού, κατά τα ιερά και θεοπαράδοτα λόγια, πόσω μάλλον ο τας ψυχάς αυτών περιποιούμενος, η και πόσον άρα ψυχή σώματος διαφέρει; Διά τούτο και ο τρέφων και ποτίζων αυτούς άνθρωπος με τα πότιμα νάματα των αγίων και θεοπνεύστων Γραφών έχει τον μισθόν ασύγκριτον. Καλόν τοίνυν έργον και ψυχωφελές και σωτήριο επενόησεν η τιμιότης σου, και η δύναμις του υπέρ ημών παθόντος και εκ νεκρών αναστάντος Χριστού να το διαφυλάξη εις πολλούς χρόνους ευοδούμενον και εις μαθήματα θεοφιλή προκόπτον»[18].

[Συνεχίζεται]

17. Αναστασίου Γορδίου, «Βίος Ευγενίου Αιτωλού», εν Κ/νου Σάθα «Μεσαιωνική Βιβλιοθήκη», Τόμος Γ', 461.

18. Επιστολή 109, αχρονολόγητος.